

*BİLİNCİ KAPALI (KOMA)
OLAN HASTA / YARALIYA
YAKLAŞIM*

BİLİNÇ KAYBI

BEYNİN normal fonksiyonlarındaki bir aksama sonucu, uyku halinden başlayarak, hiçbir uyarıya cevap vermeme haline kadar giden, **BİLİNCİN** kısmen ya da tamamen kaybedilmesidir.

BAYILMA VE KOMA

BAYILMA (SENKOP)

Kısa süreli, yüzeysel ve geçici bilinç kaybıdır. Beyne giden kan akışının azalması sonucu oluşur.

KOMA

Yutkunma , öksürük gibi reflekslerin ve dıştan gelen uyarılara karşı tepkinin azalması ya da yok olması ile ortaya çıkan uzun süreli bilinç kaybıdır.

BİLİNÇ KAYBI NEDENLERİ

Bayılma nedenleri

Korku , aşırı heyecan , sıcak, yorgunluk , kapalı ortam, kirli hava , aniden ayağa kalkma

Koma nedenleri

- ◆ Düşme yada şiddetli darbe sonrası (özellikle kafa travmaları)
- ◆ Zehirlenme
- ◆ Aşırı alkol , uyuşturucu kullanımı
- ◆ Şeker hastalığı
- ◆ Havale vb. hastalıklar

BAYILMA BELİRTİLERİ

- ◆ Bacaklarda uyuşma, bilinçte bulanıklık
- ◆ Yüzde solgunluk
- ◆ Üşüme , terleme
- ◆ Hızlı ve zayıf nabız
- ◆ Baş dönmesi, baygınlık , yere düşme

EĞER KİŞİ BAŞININ DÖNECEĞİNİ HİSSEDERSE

- ◆ Sırt üstü yatırılır. Ayakları 30 cm kaldırılır.
- ◆ Sıkan giysiler gevşetilir.
- ◆ Kendini iyi hissedinceye kadar dinlenmesi sağlanır.

EĞER KİŞİ BAYILDIYSA

- ◆ Sırt üstü yatırılarak, ayakları 30 cm kaldırılır
- ◆ Solunum yolu açıklığı kontrol edilir ve korunur
- ◆ Sıkan giysiler gevşetilir
- ◆ Kusma varsa yan pozisyonda tutulur
- ◆ Solunum kontrol edilir
- ◆ Etraftaki meraklılar uzaklaştırılır.

KOMA BELİRTİLERİ

- ◆ Yutkunma, öksürük vb. tepkilerin kaybolması
- ◆ Sesli ve ağrılı dürtülere tepki yokluğu
- ◆ İdrar ve dışkı kontrolünün kaybolması

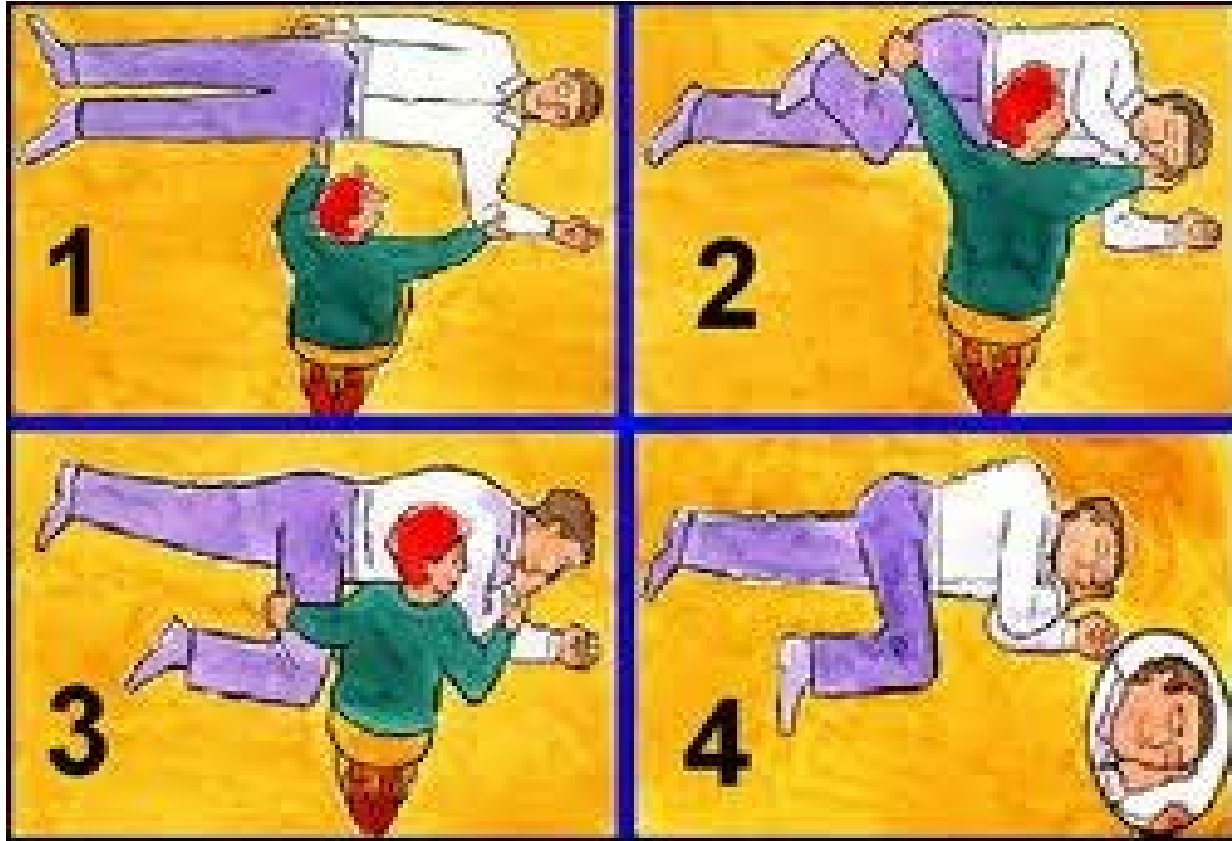
KOMA POZİSYONU *(YARI-YÜZÜKOYUN-YAN POZİSYON)*

- ◆ Kişinin bilinci kontrol edilir
- ◆ Sıkı giysiler gevşetilir , ağzının içine bakılır
- ◆ Solunum değerlendirilir
- ◆ Hasta yaralının döndürüleceği tarafa diz çömlür.
- ◆ Hasta yaralının karşı taraftaki kolu boyun bölgesine konulur.
- ◆ Karşı taraftaki bacağı dik açı yapacak şekilde kıvrılır
- ◆ İlk yardımcıya yakın kolu baş hizasında omuzdan yukarıya uzatılır.

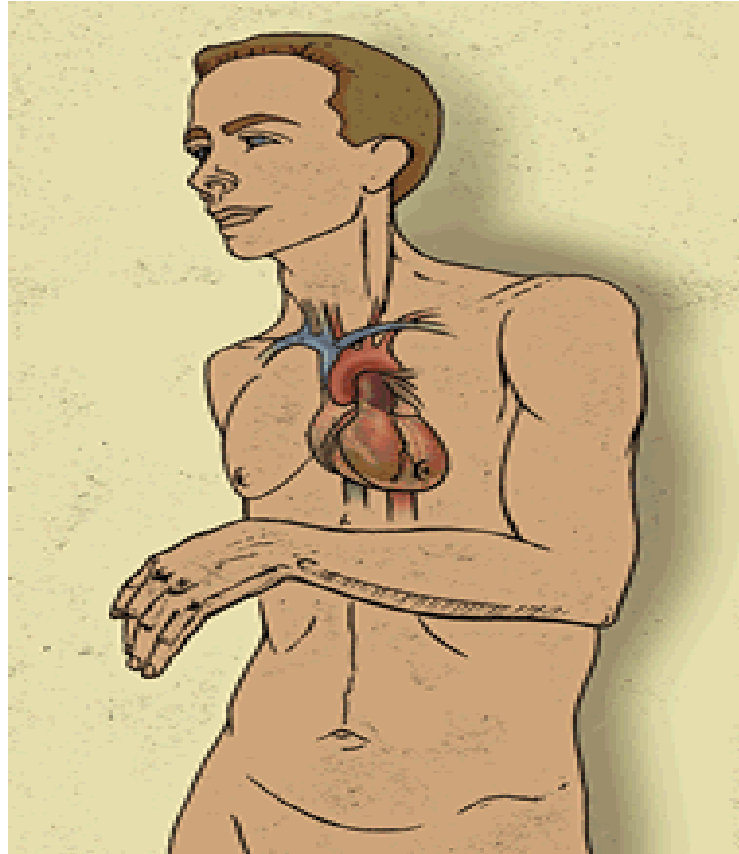

KOMA POZİSYONU

- ◆ Karşındaki omuz ve kalçadan tutularak bir hamlede çevrilir.
- ◆ Üsteki bacak kalça ve dizden bükülerek öne doğru destek yapılır.
- ◆ Altteki bacak hafif dizden bükülerek arkaya destek yapılır,
- ◆ Baş uzatılan kolun üstüne hafif geriye eğik olarak konur
- ◆ Tıbbi yardım gelinceye kadar bu pozisyonda tutulur.
- ◆ 3-5 dakika arayla solunum kontrol edilir.

*DIĐER ACİL DURUMLARDA
İLK YARDIM*

GÖĞÜSTE KUVVETLİ AĞRI

BELİRTİLERİ:

- ◆ Sıkıntı veya nefes darlığı
- ◆ Ağrı ; genellikle göğüs ortasında başlar, kollara, sırtta, çeneye doğru ilerler.
- ◆ Fiziksel zorlama , heyecan , üzüntü yada fazla yemek yeme sonucu ortaya çıkar.
- ◆ Kısa sürelidir. İstirahat ile durur.

İstirahat halindeyken görülmesi ciddi bir durumu gösterir.

GÖĞÜSTE KUVVETLİ AĞRI

Kalp Krizi Belirtileri:

- ◆ Hasta ciddi bir sıkıntı hisseder, terleme, mide bulantısı, kusma vb. görülür.
- ◆ Ağrı; göğüs yada mide boşluğunun herhangi bir yerinde, sıklıkla kravat bölgesinde görülür. Omuzlara ve sol kola yayılır.
- ◆ Bazen hazımsızlık ve kas ağrısı şeklinde belirti verir.

GÖĞÜSTE KUVVETLİ AĞRIDA İLK YARDIM

- ◆ Hastanın yaşam bulguları kontrol edilir.
- ◆ Hasta hemen istirahate alınır.
- ◆ Yarı oturur pozisyon verilir.
- ◆ Sakinleştirilir.
- ◆ Kullandığı ilaçları varsa almasına yardımcı olunur.
- ◆ 1-1-2 aranarak yardım istenir ,sağlık kuruluşuna gitmesi sağlanır.
- ◆ Yol boyunca yaşam bulguları izlenir .

KAN ŞEKERİ DÜŐÜKLÜĐÜ

Kan Şekeri düőüklüğü;

- ◆ Herhangi bir nedene bađlı olarak vücutta kan
- ◆ Şekeri(glikoz) eksildiđi zaman ortaya çıkan belirtilerdir.

Nedenleri

- ◆ Şeker hastalığı tedavisine bağlı
- ◆ Uzun egzersizler
- ◆ Uzun süre aç kalma
- ◆ Bağırsak ameliyatı geçirenlerde yemek sonrası.

BELİRTİLERİ

Ani kan şekeri düşme;

- ◆ Korku,
- ◆ Terleme,
- ◆ Hızlı nabız,
- ◆ Titreme,
- ◆ Yorgunluk,
- ◆ Bulantı,
- ◆ Aniden acıkma hissi..

Yavaş yavaş ve uzun sürede düşerse;

- ◆ Baş ağrısı,
- ◆ Konuşma güçlüğü,
- ◆ Görme bozukluğu,
- ◆ Uyuşukluk,
- ◆ Zayıflık
- ◆ Kafa karışıklığı,
- ◆ Bilinç kaybı

KAN ŞEKERİ DÜŐÜKLÜĐÜNDE İLK YARDIM

- ◆ Hastanın AB 'si değerlendirilir.
- ◆ Bilinci yerindeyse; kesme Şeker, Őekerli içecekler verilir.
- ◆ Belirtiler 15 - 20 dakikada geçmiyorsa sağlık kuruluşuna başvurulur.
- ◆ Bilinci kapalı ise; Koma Pozisyonu verilir.
- ◆ 1-1-2 aranarak yardım çağrılır.

Kan Şekeri düşük yada yüksek olsa da 2 **kesme Őekerinin** alınması hayat kurtarıcı olabilir. Belirtiler fazla Őekerden meydana gelmiş ise fazla Őekerin bir zararı olmaz.

HAVALE

Vücutun adale yapısında kontrol edilemeyen kasılmalarıdır. Sinir merkezindeki bir tahriş yüzünden beyinde gerçekleşen elektriksel boşalmalar sonucu oluşur.

Nedenleri

- ◆ Beyinde yaralanma
- ◆ Beyinde enfeksiyon
- ◆ Yüksek ateş
- ◆ Bazı hastalıklar (sara krizi)

HAVALE ÇEŞİTLERİ

Nedenlerine Göre;

- ◆ Ateş nedeniyle oluşan havaleler
- ◆ Sara krizi (epilepsi)

HAVALE

1-ATEŞ Nedeniyle Oluşan Havaleler;

Herhangi bir hastalık sonucu vücut sıcaklığının 38 C'nin üzerine çıkmasıyla oluşur. Genellikle 6 ay ve 6 yaş arasındaki çocuklarda rastlanır.

İlk Yardım;

- ◆ Öncelikle hasta ıslak havlu yada çarşafa sarılır
- ◆ Ateş bu yöntemle düşmüyorsa oda sıcaklığında bir küvete sokulur
- ◆ Tıbbi yardım istenir.

SARA KRİZİ BELİRTİLERİ

- ◆ Hastada var olmayan koku alma, adale kasılması vb. ön haberci denilen belirtiler olur.
- ◆ Bazen hasta bağıırır, şiddetli ve ani bir şekilde bilincini kaybederek yığılır.
- ◆ Yoğun ve genel adale kasılması görölür. 10-20 sn kadar nefesi kesilir.
- ◆ Dudaklarda ve yüzde morarma gözlenir.

SARA KRİZİ BELİRTİLERİ

- ◆ Ardından kısa ve genel adale kasılması, sesli nefes alma, aşırı tükürük salgılanması, altına kaçırma görülür.
- ◆ Hasta dilini ısırabilir başını yere çarpıp yaralayabilir. Aşırı kontrolsüz hareketler gözlenebilir.
- ◆ Son aşamada hasta uyanır, şaşkındır, nerede olduğundan habersiz, uykulu hali vardır.

SARA KRİZİNDE İLK YARDIM

- ◆ Olayla ilgili güvenlik önlemleri alınır.
- ◆ Kriz kendi sürecini tamamlamaya bırakılır.
- ◆ Hasta bağlanmaya çalışılmamalıdır.
- ◆ Kilitlenmiş çene açılmaya çalışılmamalıdır.
- ◆ Yabancı herhangi bir madde kullanılmamalıdır.(soğan, kolonya vb).

SARA KRİZİNDE İLK YARDIM

- ◆ Kendini yaralamamasına dikkat edilir.
- ◆ Yaralanabileceği şeyler etraftan kaldırılır.
- ◆ Başın altına yumuşak bir şey konulur.
- ◆ Sıkan giysiler gevşetilir.
- ◆ Kusma karşısında tetikte olunmalıdır.
- ◆ Düşme sonucu yaralanma varsa ilgilenilir.
- ◆ Tıbbi yardım istenir.